

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

INHOUD

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2019	2
1. DOELSTELLING	2
2. IDENTIFICATIEGEGEVENS	3
2.1 <u>Opdrachtgever</u>	3
2.2 <u>Opdrachtuitvoerders</u>	3
3. AANPAK VAN DE TECHNISCHE PROEVEN	4
3.1 <u>Algemeen</u>	4
3.2 <u>Praktische proeven 2020</u>	4
3.2.1 Kostenbijdrage	4
3.2.2 Uitvoering en rapportering	6
3.2.3 Rapportering praktische proef en opvolging door VITO	7
3.2.4 Bepaling bijdrage van de monstername aan de meetonzekerheid (MO)	7
3.3 <u>Dedicated audits 2020</u>	8
3.3.1 Kostenbijdrage	8
3.3.2 Aankondiging	9
3.3.3 Rapportering en opvolging door VITO	9
3.4 <u>Audit 'Algemeen kwaliteitssysteem ISO 17025'</u>	10
3.5 <u>Administratieve aspecten en facturatie</u>	10

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2019

0.1 Prijzen

De prijzen van de technische proeven werden verhoogd als gevolg van een indexaanpassing.

0.2 Pakket A.3.3

In 2020 wordt er voor dit pakket geen ringtest georganiseerd. De kwaliteitscontrole op dit pakket zal in 2020 en in 2021 uitgevoerd worden via dedicated audit (zie 3.3).

0.3 Bepaling meetonzekerheid monstername

Naast evaluatie van de monsternames in de praktische proeven (zie 3.2) voor pakket MA.2 (monstername bodemverbeterend middel) en voor pakket MA.7.2 (monstername asbest in lagen) zal VITO, tegen betaling van de analysekost, de bijdrage van de monstername aan de meetonzekerheid, zoals vereist in ISO 17025:2017, berekenen (zie 3.2.4).

1. DOELSTELLING

Betrouwbare en vergelijkbare analyseresultaten zijn onontbeerlijk om een adequaat materialenbeleid te voeren en om de rechtszekerheid te waarborgen. Kwaliteitsvolle meetresultaten op afvalstoffen en andere materialen vereisen dat de monstername en de analyse volgens uniforme procedures worden uitgevoerd. Het is bijgevolg cruciaal dat alle erkende rechtspersonen de verplichte procedures (CMA) nauwgezet uitvoeren.

Ook nadat een laboratorium aan de erkenningsvoorwaarden voldaan heeft moet het erkend laboratorium nog de algemene en specifieke gebruikseisen naleven. Een van de specifieke gebruikseisen is de deelname aan de georganiseerde controle op de kwaliteit van de monsternemingen, beproevingen, metingen en analyses waarvoor het laboratorium erkend is. De bevoegde afdeling voor de erkenningen in de discipline afvalstoffen en andere materialen is de afdeling Afval- en Materialenbeheer (AMB) van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Door het uitvoeren van kwaliteitscontroles bij erkende laboratoria wil de afdeling AMB bereiken dat de monstername en de analyse van afvalstoffen en andere materialen op uniforme wijze en enkel volgens het CMA gebeuren. De OVAM laat zich voor die controle bijstaan door het referentielaboratorium van het Vlaamse Gewest, i.c. VITO.

De controle van de erkende analyselaboratoria door middel van de AARDE ringtesten gebeurt in 2020 in discipline afvalstoffen en andere materialen enkel voor pakket A.7 (asbest). Voor monsternemingen en voor beproevingen, metingen

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

en analyses waarvoor geen ringtest kan aangeboden worden voorziet het VLAREL een controle door middel van een technische proef (zie 3.1).

VLAREL art. 44 bepaalt dat de kosten van de controles van de beproevingen en monsternemingen, metingen en analyses voor de helft voor rekening komen van de deelnemende laboratoria.

2. IDENTIFICATIEGEGEVENS

2.1 Opdrachtgever

OVAM
Afdeling Afval- en Materialenbeheer
Stationsstraat 110
2800 MECHELEN

2.2 Opdrachtuitvoerders

Monsternemingsinstanties en laboratoria die erkend zijn of wensen te worden als laboratorium in de discipline afvalstoffen en andere materialen volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL).

Merk op dat de erkende instanties of personen die enkel monsternamen uitvoeren door voormelde omschrijving in VLAREL toch aangeduid worden met de juridische term 'laboratorium' terwijl ze geen analyses uitvoeren.

2.3 Coördinatie

VITO
Dienst Ringtesten en Erkenningen (REE)
Boeretang 200
B-2400 Mol

Contactpersonen:

Hilde Van den Broeck
Coördinator erkenningen OVAM
+32(0)14/335925
hilde.vandenbroeck@vito.be

Toon De Ceuster
+32(0)14/335905
audit@vito.be

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

3. AANPAK VAN DE TECHNISCHE PROEVEN

3.1 Algemeen

In opdracht van OVAM heeft VITO voor de pakketten waarvoor geen ringtest geprogrammeerd wordt, periodiek een technische proef voorzien ([VLAREL, Artikel 25](#))

Naar uitvoering toe kunnen de technische proeven ingedeeld worden in 2 groepen:

- technische proeven die extern het labo gebeuren zoals de 'praktische proef' voor monsternamelabo's.
- technische proeven die intern op kantoor of exploitatiezetel plaatsvinden. Deze interne technische proeven gebeuren zowel bij analyse- als monsternamelabo's en worden aangeduid als 'dedicated audits'.

3.2 Praktische proeven 2020

3.2.1 *Kostenbijdrage*

Uit volgende tabel kan afgeleid worden voor welke pakketten een praktische proef voorzien wordt, welke kostenbijdrage of kosten hiervoor van toepassing zijn, en vermelding van data/locatie.

Gelieve deze data reeds nu op te nemen in uw veldwerkplanning.

Voor de praktische proeven die op meerdere data georganiseerd worden mogen de laboratoria hun voorkeursdatum(s) doorgeven, zodat VITO hiermee rekening kan houden in de planning van de praktische proeven. **Gelieve hiervoor het formulier in bijlage 1 naar VITO (audit@vito.be) door te mailen vóór 03/04/2020.**

VITO behoudt zich het recht voor om in de loop van 2020 wijzigingen aan te brengen aan de onderwerpen, locaties en/of data.

De kostenbijdrage voor erkende laboratoria geldt voor alle (monstername) laboratoria die voor de betreffende monsternemingen, beproevingen, metingen of analyses erkend zijn en erkend wensen te blijven. Een bijkomende analysekost wordt gevraagd aan de deelnemende laboratoria ter bepaling van de bijdrage van monstername aan de meetonzekerheid (MO). Deze analysekost houdt een duplo-analyse van elke te bemonsteren matrix in (analyseparameters, zie voetnoot bij tabel).

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

Pakket (VLAREL)	Beschrijving	Datum	Matrix/monster - Locatie	Rapportering (monster- name)	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria ¹ + analysekost MO (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige laboratoria ¹ + + analysekost MO (EUR, excl. BTW)	Analysekost meet- onzekerheid (EUR, excl. BTW)
MA.2	monsterneming voor gebruik als meststof/ bodemverbeterende middel	22/04/2020 of 23/04/2020 of 24/04/2020	digestaat: - dikke fractie - dunne fractie - effluent - Roeselare	datum + 3 weken	335	670	865 ³
MA.7.2	monsterneming asbest in lagen	7/10/2020 of 8/10/2020	puinhoudende la(a)g(en) (1 sleuf/laag) - 4	datum + 3 weken	385	770	235 per sleuf/laag ⁵
MA.7.1 & MA.7.2	monstervoorbehandeling ter plaatse: asbestherkenning	22/10/2020 of 23/10/2020	gerecycleerde granulaten - Mol (VITO, H196)	datum	385	770	-

+ vaste kost per labo voor organisatie OVAM technische proeven onafhankelijk van aantal pakketten ²	205	210
---	-----	-----

- ¹ Bij een eerste deelname voor een pakket, om de erkenning te behalen, en op voorwaarde dat het laboratorium haar intentie tot het behalen van de erkenning bevestigt aan VITO, is de praktische proef gratis.
- ² Laboratoria die deelnemen aan de OVAM/VITO ringtesten (AARDE) dienen geen vaste kost te betalen. Voor de Ovam-erkenning(en) wordt de vaste kost dus maximaal 1x per jaar aangerekend..
- ³ De analysekost MA.2 houdt een duplo-analyse op 3 monstertypes m.b.t. volgende parameters in: droogrest/vocht, ammoniakale stikstof, totale stikstof, nitraatstikstof, organische stof, zuurtegraad, geleidbaarheid, difosforpentoxide, arseen, cadmium, chroom, koper, lood, nikkel, zink en minerale olie. Voor (monstername)laboratoria die ook deelnemen aan de VLM/VITO ringtest (COALLA 2020 – M-M1/M-M5+M-M2) zal de analysekost m.b.t. de bepaling van de bijdrage van monstername aan de meetonzekerheid van de COALLA ringtest in mindering gebracht worden van deze analysekost.
- ⁴ Locatie wordt later medegedeeld
- ⁵ De analysekost MA.7.2. houdt per bemonsterde sleuf een duplo-asbestanalyse van een verzamel- en labomonster cfr. CMA/2/II/C.3 in. Het aantal sleuven en/of lagen (max. 2) is in functie van de locatie waar bemonsterd zal worden, en zal vóór de organisatie van de technische proef worden gecommuniceerd.

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

3.2.2 Uitvoering en rapportering

De proeven voor monsternamen worden gezamenlijk georganiseerd, in die zin dat er per erkenningspakket éénzelfde monsternamensituatie voorgesteld wordt aan alle deelnemers.

De toe te passen monsternamen- en analysemethoden zijn opgenomen in het Compendium voor monsterneming en analyse (CMA, <http://www.emis.vito.be/node/260>).

Ten laatste één week voor de organisatie van een praktische proef zullen de deelnemers via de webapplicatie Robin de belangrijkste richtlijnen ontvangen i.v.m. de locatie, het uurschema met aanduiding tijdstip wanneer het laboratorium verwacht wordt en tijdsduur waarbinnen de monsterneming dient uitgevoerd te worden, de te bemonsteren partij(en) en/of situaties, faciliteiten ter plaatse, veiligheidsmaatregelen, specifieke aandachtspunten op het terrein,

De keuze van de monsterner(s) is vrij, zolang het:

- een monsterner betreft die binnen het monsternamelaboratorium bevoegd verklaard is voor de betreffende monsternamen;
- een monsterner betreft die nog niet aan de praktische proef voor het betreffende pakket heeft deelgenomen; deze bepaling vervalt indien alle monsterner(s) van het labo reeds aan een praktische proef voor het betreffende pakket hebben deelgenomen;
- alle monsterner(s) binnen het monsternamelaboratorium over de jaren heen, op regelmatige basis (zullen) deelnemen aan de praktische proef voor het betreffende pakket.

De volledigheid en de staat van de monsternamen-uitrusting (voorbehandelings- en monsternamenapparatuur, recipiënten, verpakkingsmateriaal), en de mogelijkheden voor transport van de monsters zal eveneens beoordeeld worden.

Het(de) monster(s) wordt(en) na afloop van de praktische proef ter plaatse overgedragen aan de vertegenwoordiger van VITO voor analyse met het oog op de bepaling van de meetonzekerheid (zie 3.2.4). VITO zal de nodige recipiënt(en) hiervoor ter beschikking stellen ter plaatse.

Van elke monsterneming - uitgevoerd in het kader van een praktische proef voor een bepaald pakket - zal tevens gevraagd worden om een **verslag van de monsterneming** op te stellen.

Het verslag van de monsterneming, alsook een scan van de originele veldnotities, dient binnen de gestelde rapporteertermijn in 'Robin' opgeladen te worden.

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

3.2.3 *Rapportering praktische proef en opvolging door VITO*

De beoordeling van de praktische proeven zal gebeuren overeenkomstig [VLAREL bijlage 10](#), eventueel aangevuld met specifieke criteria die voorafgaand aan de uitvoering van de praktische proef zullen worden meegedeeld.

Na de praktische proef zal VITO een verslag bezorgen aan het deelnemend (monstername)laboratorium met daarin:

- de (non-)conformiteit(en) van de uitvoering met de betreffende CMA-methode(n) die ter plaatse geëvalueerd werd door auditor(s) van VITO en/of OVAM, indien van toepassing;
- het al dan niet voldoen van de bij de meting bekomen resultaten aan de specifieke criteria, indien van toepassing.

Een (monstername)laboratorium waarbij tekortkomingen werden vastgesteld kan alsnog slagen indien de tekortkomingen worden weggewerkt. De nodige evidentie daarvoor dient binnen de opgelegde termijn bezorgd te worden aan VITO ter evaluatie.

3.2.4 *Bepaling bijdrage van de monstername aan de meetonzekerheid (MO)*

Voor de pakketten MA.2 (meststof/verwerkte mest - gezamenlijk met COALLA 2020) en MA.7.2 (monsterneming asbest in lagen) zal VITO op de genomen monsters de bijdrage aan de meetonzekerheid berekenen, zoals vereist in ISO 17025:2017.

Aan de deelnemers zal gevraagd worden om het genomen monster over te dragen aan een VITO-medewerker.

Deze monsters zullen in een door VITO geselecteerd laboratorium in duplo geanalyseerd worden tegen betaling van de analysekost^{3, 5}.

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

3.3 Dedicated audits 2020

3.3.1 *Kostenbijdrage*

De pakketten waarvoor VITO in de loop van 2020 dedicated audits zal uitvoeren zijn in onderstaande tabel opgelijst. In deze tabel zijn eveneens de van toepassing zijnde kostenbijdrage of kosten opgenomen.

Pakket (VLAREL)	Beschrijving	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige laboratoria ⁶ (EUR, excl. BTW)
A.2.1	Gebruik als meststof/bodemverbeterend middel – anorganische parameters	665	1330
A.2.2	Gebruik als meststof/bodemverbeterend middel – organische parameters	665	1330
A.2.3	Gebruik als meststof/bodemverbeterend middel – specifieke parameters	310	620
A.3.1	Gebruik als niet-vormgegeven bouwstof (inclusief matrix waterbodem)	720	1440
A.3.2	Gebruik als vormgegeven bouwstof	515	1030
A.3.3	Fysische verontreinigingen (vlottende, niet-vlottende en glas)	650	1300
A.4	Verbranden	615	1230
A.5.1	Storten – algemene parameters	665	1330
A.5.2	Storten – specifieke organische parameters	515	1030
A.6	Microbiologische bepalingen op de eindproducten van verwerkt dierlijk afval	410	820
MA.2	Monsterneming voor gebruik als meststof/bodemverbeterend middel	310	620
MA.3	Monsterneming voor gebruik als bouwstof-vaste stoffen	310	620
MA.4	Monsterneming voor het verbranden	155	310
MA.5	Monsterneming voor het storten	130	260

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

Pakket (VLAREL)	Beschrijving	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige laboratoria ⁶ (EUR, excl. BTW)
MA.6	Monsterneming van eindproducten bij de verwerking van dierlijke bijproducten	155	310
MA7.1	Monstername asbest in hopen	360	720
MA7.2	Monstername asbest in lagen	255	510
+ vaste kost per labo voor organisatie OVAM technische proeven onafhankelijk van aantal parameterpakketten ⁷		205	410

⁶ Bij een eerste deelname voor een pakket, om de erkenning te behalen, en op voorwaarde dat laboratorium haar intentie tot het behalen van de erkenning bevestigt aan VITO is de praktische proef gratis.

⁷ Laboratoria die deelnemen aan de OVAM/VITO ringtesten (AARDE) of praktische proeven dienen hier geen vaste kost te betalen. Voor de OVAM-erkenning wordt deze vaste kost maximaal 1x per jaar aangerekend..

3.3.2 Aankondiging

Bij het inplannen van de dedicated audits in opdracht van OVAM zal VITO nagaan welke dedicated audits vereist zijn op basis van de erkenning van het betrokken laboratorium, en hiermee rekening houden bij het vastleggen van het team voor de gecombineerde controle en de duur ervan. In de mail waarmee de datum/data en praktische modaliteiten van de dedicated audit worden meegedeeld zullen de pakketten waarvoor dedicated audits voorzien zijn expliciet worden vermeld. Laboratoria dienen zich hiervoor bijgevolg niet zelf in te schrijven.

Indien voor een dedicated audit specifieke voorbereidende acties verwacht worden van het laboratorium (bv. het stand-by zijn van een bevoegd uitvoerder of apparaat, het vooraf zoeken van een geschikte bemonsteringslocatie in de nabijheid van het laboratorium, ...) zal VITO deze uiterlijk een week voor het bezoek doorgeven.

3.3.3 Rapportering en opvolging door VITO

De beoordeling van de dedicated audits zal gebeuren overeenkomstig [VLAREL bijlage 10](#), eventueel aangevuld met specifieke criteria die voorafgaand aan de uitvoering van de dedicated audit zullen worden meegedeeld.

Na het bezoek zal VITO een verslag opmaken van de dedicated audit aangevuld met bevindingen. Al naargelang de aard van de dedicated audit (analyse- en/of monsternamelabo) zijn dit:

- de vastgestelde tekortkomingen, indien van toepassing;

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

- het al dan niet voldoen van de bij de meting bekomen resultaten aan de specifieke criteria.

In het eerste geval kan een laboratorium waarbij tekortkomingen werden vastgesteld, alsnog slagen voor de dedicated audit indien de in het verslag opgenomen tekortkomingen werden weggewerkt. De nodige evidentie daarvoor dient binnen de opgelegde termijn bezorgd te worden aan VITO ter evaluatie.

3.4 Audit 'Algemeen kwaliteitssysteem ISO 17025'

Een erkend analyselaboratorium moet voor ten minste één parameter per discipline over een ISO 17025-accreditatie beschikken met betrekking tot de te volgen methoden. Voor deze accreditatie wordt het algemeen kwaliteitssysteem gecontroleerd door BELAC of andere accreditatie-instelling.

Voor een monsternamelaboratorium dat alleen erkend wil worden voor een pakket dat alleen monsternamen omvat, is volgens VLAREL geen accreditatie verplicht maar volstaat een gunstige beoordeling van de VITO over de toepassing van ISO 17025 met betrekking tot de te volgen methoden vermeld in art. 45. In voormelde situatie dient VITO een bijkomende audit van het algemeen kwaliteitssysteem uit te voeren. Deze audit zal gelijktijdig met de dedicated audit uitgevoerd worden. De kostenbijdrage voor deze audit is in onderstaande tabel opgenomen.

Algemeen kwaliteitssysteem	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria * (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige laboratoria * (EUR, excl. BTW)
ISO 17025 audit	720	1440

* Bij een eerste audit, om de erkenning te behalen, en op voorwaarde dat laboratorium haar intentie tot het behalen van de erkenning bevestigt aan VITO, is de audit gratis.

Na het bezoek zal VITO een verslag opmaken van de ISO 17025 audit met daarin de vastgestelde tekortkomingen. Deze dienen binnen de gestelde termijn weggewerkt te worden. De nodige evidentie hieromtrent zal aan VITO bezorgd worden ter evaluatie.

3.5 Administratieve aspecten en facturatie

Voor de administratieve opvolging en facturatie van de technische proeven zal gebruik gemaakt worden van de webapplicatie 'Robin'.

In uw labo account in 'Robin' wordt de inschrijving van uw (monsternamen)laboratorium voor de pakketten waarvoor een praktische proef (3.1) georganiseerd wordt, vooraf ingevuld.

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

De pakketten van de dedicated audits (3.2) worden niet voorafgaandelijk in Robin opgeladen. Via mail wordt een labo wel op de hoogte gebracht voor welke pakketten er een dedicated audit plaatsvindt.

In de loop van het najaar kan het laboratorium de totale kostenbijdrage van de technische proeven OVAM (praktische proeven, dedicated audits, controle ISO 17025 en vaste kostenbijdrage) terugvinden in 'Robin'. Op basis hiervan dient het laboratorium een bestelbon aan VITO te bezorgen, waarnaar gerefereerd zal worden op de factuur.

De facturatie van de kostenbijdrage zal rond het einde van elk kalenderjaar gebeuren.

Indien u problemen heeft met het gebruik van de webapplicatie 'Robin', gelieve dan contact op te nemen met VITO:

- Toon De Ceuster +32(0)14/335905
- Sabine Kreps +32(0)14/336942

OVAM/VITO technische proeven (TP OVAM 2020)

Bijlage 1 : Formulier met voorkeursdatum(s) voor deelname aan de praktische proeven

Naam labo / monstername instantie:

Pakket (VLAREL)	Beschrijving	Datum technische proef	Voorkeursdata
MA.2	monsterneming voor gebruik als meststof/ bodemverbeterende middel	22/04/2020 of 23/04/2020 of 24/04/2020	
MA.7.2	monsterneming asbest in lagen	7/10/2020 of 8/10/2020	
MA.7.1 & MA.7.2	monstervoorbehandeling ter plaatse: asbestherkenning	22/10/2020* of 23/10/2020	

* = datum ophaling ringtestmonster A.7/B.4 (asbest)

Gelieve dit formulier vóór 03/04/2020 door te mailen naar audit@vito.be